

**МЭЛЫЛФЭГЬУМ и 25-р —
АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ
и КЪЭРАЛЫГЬО БЫРАКЬ и МАФ**

*Адыгэ Республикэм щыпсэухэу
лъытэнэгъэ зыфэтишхэрэр!*

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо быракъ и Мафэ фэш! тышъуфэгушо!

Мы хуягъе-шагъэм тиреспубликэки, тилъепкъэгъухэу іекъыб къэралхэм ащыпсэухэрэм мэхъанэшко илэу щыт. Адыгэим итарихъэр икултурнэ байныгъэхэмрэ мы мафэм лъытэнэгъэ ин хэлзэу тигу къэтэгъэжыхъ.

Адыгэим и Къэралыгъо быракъ уччыгу гупсэ шу зэрэлпъэгъун фаем, цыф лъэлкэ зэфэшхъафхэу республикаем щыпсэухэрэм языкыныгъэрэ язэкъотныгъэрэ гъэптигъэн, неущ ар зыфэдэштымкэ зэклэми пшъедэкъыжь зэрээдэхъырэр, мамырныгъэм, шум ыкли зэфагъэм тафэлэжъэн зэрэфает ятамыгъ.

Непэ Адыгэ Республикэм ибыракъ тиччэтуу юф зэдээтэш, наукэм, культурэм ыкли спортым альянсыкъоктэ гъэхъагъэхэр тэшыхъ, Адыгэир ыпэктэ зэрэлтийнэштэй тигуфэлажъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо быракъ и Мафэ хэдгээнэфыкъизэ, Адыгэимэр Урысынэрэ зы тарихъ гъогу кызыэракъулахъ, демократическэ шуагъэхэм тигуфэлажъыкъэр къэтэло.

Тиччилэгъу лялэхъэр, мэфэкъымкэ тигуфэгушо, псаундигъэ пытэ шуийнэнэу, шум шуущмыкъенэу, Адыгэимэр Урысынэрэ яфедэ зыхээл юфэу жуугъэцакъэрэ мэхъагъэхэр щышшүшьинхуу шуффэтэло!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ишшэрильхэр пэлэлэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцакъэрэ Къумпыл Мурат

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Мэфэкхэр щынэгъончъэу зэхэштэгъэнхэм пай

Терроризмэм пэшүек югъэнэмыкэ республикэ комиссиемрэ оперативнэ штабынрэ тигуас югъэ зэхэсэгъом тхамэтагъор щызэрихъагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ишшэрильхэр пэлэлэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцакъэрэ Къумпыл Мурат.

Жъоныгъуакъэм хагъэунэфыкъыщ мэфэкхэр щынэгъончъэу зэхэштэгъэнхэм фэш! шэгъэн фаяхэм, ашкэ пшъэриль шхъа-иу къеуцухэрэм иофыгъо къэзэрэугоигъэхэр апэ тегушиягъэх. АР-м хэгъэгу кюц иофхэмкэ и Министерствэ ишшэрильхэр зыгъэцакъэрэ Брантэ Мурадин кызыэрэхигъэштигъэмкэ, жъоныгъуакъэм и 1 — 9-м зэхашщ мэфэк иофхъабзэхэр щынэгъончъэнхэм, общественэ рэхъатыгъэр къеухумэгъэним афэорышщ унэшо гъэнэфагъэ аштагъ.

Теклоныгъуакъэм и Мафэ фэгъэхыгъэ юфхъабзэхэр зэфэшхъафхэм нэбгыре мин 30-м ехъу ахэлэжъэнэу агъенафэ, ахэм янахыбэр Мыеекуапэ щыкъолоштых. Жъоныгъуакъэм и 1-м къынэгъэжъагъэу и 10-м нэс цыфхэм ыкли гъогурыкъоним яшынэгъончъагъэ къулыкъушэ 900-м ехъумэ къаухумэшт, ишшиклагъэ хуумэ, ахэм япчнагъэ хагъэхъошт. Цыфхэр бэу зыщызэрэугоирэ чыпилэхэр полицейскэхэм къаплыхъащтых, автотранспортыр ауплэхъошт. Мэфиштим къыкъоц гъэлээ

шыгъэ шыкъэм тетэу къулыкъур ахыщ.

Мэфэк иофхъабзэхэр щынэгъончъэу зэхэштэгъэнхэмкэ иофу ашлэрэм, пшъэриль эу зыфагъеуцухыхэрэм къатегушиягъэх УФ-м щынэгъончъэнхэмкэ ифедеральнэ къулыкъу и Гъэлорышлаплэ Адыгэим щылэм ишшэрильхэр зыгъэцакъэрэ Владимир Чеботаревым-рэ УФ-м ошлэдэмышэ иофхэмкэ и Министерствэ Адыгэимкэ и Гъэлорышлаплэ ишшэрильхэр Хыацыкъу Султанэрэ.

АР-м и Лышхъэ ишшэрильхэр пэлэлэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцакъэрэм мы иофыгъом мэхъанэшко зэрилэр къыхигъэшьзэ, муниципалитетхэм зэклэми пшшорыгъэш иофхъабзэхэр

(Иккэх я 2-рэ н. ит).

Юфыгъошхом иегъэжъап!

Сатыум емыпхыгъэ организациеу «Темыр Кавказым ичъиопс кызыэтегъэнэжъыгъэнэмыкэ ыкли къэххумэгъэнэмыкэ и Гупч» зыфиорэр АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ юфыгъэнэкъо купэу тигуэзэтихъэрэ дунаим икъэххумэн фэгъэхъигъэ проектхэм ягъэцакъэрэ шуагъэзагъэм иапэрэ зэхэсгъо Мыеекуапэ щыкъуагъ.

Ар зэрашадь АР-м ивице-премьерэу Сапый Вячеславрэ мы гупчэм игенеральнэ пащэ игуадзэу Къэзье Саадурэ. Зэдэгүүцэгъум кыхэлэжъагъэх чыопсым икъэххумэн епхыгъэ организациехэм ялтыкъохэр, республикэм ихэбээ къулыкъуахэм ашыщхэр.

Зэгүсэхэу агъэцэкэштэг проекхэр, иофхъабзэхэр зэхэсгъом кыншагъэнэфагъэх. Урысые инвестиционнэ форумэу «Шъачэ-2017-рэ» зыфиорэр мыш епхыгъэ зэээгыныгъэм Адыгэим и Лышхъэ ишшэрильхэр пэлэлэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцакъэрэ Къумпыл Муратрэ мы гупчэм игенеральнэ пащэу Рената Шюшайтерэ зэдькэлхагъэх.

Переднеазиатскэ леопардыр ыкли чыопсыр къаухумэнхэр, колхидскэ хэшъаам тишъольыр нахь зыщырагъэушъомбгынур ары зэээгыныгъэм хахъэхэрэр.

— Адыгэим ичъиопс кыэтэхъумэнэ фэорышлэрэ иофхъабзэхэр зэфэшхъафхэр тишъольыр югъэцакъэх, — ишушие кыншагъэнэфагъэ Сапый Вячеслав. — Ахэм ашыщхэм амьгээнэфэгъэ чыпилэм хэкъыр югъэцакъэхэрэ, юнэ хуурахэр, волонтерскэ иофхъабзэхэр, шынхъафхэр, нэмийкхэри. 2017-рэ ильэсээр экологиет и Ильэсээ зэргээнэфагъэр къыдэлтэлтээ, мыгъэ иофхъабзээ

зэфэшхъафхэр зэхэтэгъэнхэ тигхэль. Мы зэпстэуми АР-м и Лышхъэ ишшэрильхэр пэлэлэ гъэнэфагъэкэ зыгъэцакъэрэ альэппээ. Темыр Кавказым ичъиопс кызыэтегъэнэжъыгъэнэмыкэ Гупчэр тигуусу зэхэштэг проекхэм шуагъэ къатынэу тэгүгээ.

Проектхэм къадыхэлтыатаа анахьэу анаэ зытырагъэтыштыр колхидскэ хэшъаам кызыэтегъэнэжъыгъэнэур ары. Аш фэгъэхъигъэ апэрэ иофхъабзэр мэлхэлфэгъум и 22-м зэхашщ. «Посади самшиг» зыфиорэр волонтерскэ акциер Мыеекъопэ районым щыркохъыщ.

Гъонэжъыкъо Сэтэнай.

АДЫГЕИМ ЩЫХҮРЭ-ЩЫШІЭРЭР

Мэфэкхэр щынэгъончъу зэхэшгээнхэм пай

(Икезух.)

ащызэхажэнхэу, хэбзэухуума-
клохэм ыкчи ошэ-дэмышилаагэ-
хэр къемыхунхэм фэгъэзээ-
чыпэе комиссиехэм япшээ-
рыльхэр зэрифэшшуашу агэ-
цкіэнхэу къафижээпытаг.

Терроризмээ иидеологии
пешүекъохэмийн фытегъэспы-
хэгээ гүхэлтыр Адыгеим щы-
гэцэклагээ зэрэхуурэм фэгъэ-
хыгъяу къегущылаг АР-м гъэ-
сеныгъяэрэ шэнэгъяэрэ и
иминистрэу Кіэрэцэе Андзаур.

Мыш епхыгъе пешорыгъэш юфтьхабзэхэм язэхэшэн дин-
лэжхэр къизэрхагъэлажжэ-
хэр, терроризмээ пешүе-
къохэмийн, мыш тхъамыла-
гью къиздихырэ ныбжы-
клохэм агурыгъэлжэйнэм афш
апшэрэ ыкчи гурт гъэсэн-
гээ зыщарагъэтиотыр учреж-
денихэм адэжж студент со-
ветхэр зэрашызэхажагъэхэр,
джаш фэдэу республикэм юф-
щызышилээр льепкэ организа-
хэм чанэу зэрэдэлжжэхэрэр
министрэм къиуагъ. Адыгеим

щыпсэухэрэм дунэе террористи-
ческэ организациехэм еплын-
кэу фырьэр зэгъэшэлжэйнэм
пае АР-м льепкэ юфхэмкіэ,
іэкіб къэралхэм ащыпсэурэ-
тильэпкъэгъухэм адирялэ зэ-
пхыныгъэхэмкэ ыкчи къэбар
жыгъяэ имамалхэмкіэ и Ко-
митет Кіэшакло зыфхэхурэ со-
циологическе ушетынхэр рес-
публикэм щызэхажэх. Ащ изэ-
фэхысыжхэр министрствэм
юфшэн щегъэфедэх. Льепкэ
ыкчи дин зэгурлыоныгъэр гъэ-
птигъяэним пае ведомствэм

тэ Мурадин, Росгвардием икъу-
тамэу Адыгеим щыэм илащэу
Алексей Порва.

АР-м и Лышхэхэр ишшэ-
рилхэр пэлээ гъэнэфагъэкээ
зыгъэцаклэрэм ынааэ зытыри-
дзагъяэхэм ащыщ мы аужыре
уахтэм республикэм ичыпээ
зэфшхъафхэм машом пчаг-
гэрэ закыншиштагъяэ зэра-
гъэунэфыгъэм илофыгъо. Ау
ошэ-дэмшылаагъэр къызыхху-
гэ муниципальне образова-
нихэм ащыщыбхэм прото-
колхэр ащызэхажэуцохэрэп.
Мы лъэнхэмкіэ пашхэм
пшьэдэкыжыхшо зэрхырэр
агу къыгъэкыжыхыгъ, ялофшэн
нахь агэлтэшшинау къафижэ-
пытагъ. Зэхэсгэгъом къыша-
эл

зэхэтшэн фае, — къиуагъ
Къумпыл Мурат.

Цыфхэр бэу зыщызэрэу-
гъоирэ чыпэхэр терроризмээ
щыухумэгъянхэм фытегъэ-
спыхъягъэ шапхъэхэр респуб-
ликэм зэрэшагъэцаклэрэм
епхыгъяу къегущылагъэх Бран-

тыгъе юфыгъохэмкіэ къэзэрэ-
угъоигъяхэм унашхохэр ашы-
гъяэх, пшьэрыль шхъялэхэр
агъэнэфагъэх.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым тыри-
хыгъяэх.

Депутатхэм атай

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет
— Хасэм ияшишэнээр зэхэсгэгъо 2017-рэ
ильэсэм мэлтыльфэгъум и 26-м ээлүагъакл.

Юфыгъо зытегущылагъэхэм мы къикэлхыкохэрэр
ахагъэхьагъэх: Адыгэ Республикэм и Лышхэхэр
ишшэрилхэр пэлээ гъэнэфагъэкээ зыгъэцаклэрэм
2016-рэ ильэсэм Адыгэ Республикэм иминистрэ-
хэм я Кабинет юфу ышагъэм икэххэм яхылгээ
отчетэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет
— Хасэм идепутатхэм апашхэхэ къышишыгъи
хэхылгээ; законопроектхэу «Чылапхъэхэм аль-
нинькъох юфыгъо заулэм яяэтэрэзын хэхылгээ»,
«Адыгэ Республикэм и Законэу «Цыфхэм зыщяэ-
зэштхэ ыкчи япсауныгъэ зыщарагъэтиотыр чыпэхэмрэ
гъэспэфыгъэхэм яхылгээ» зыфилорэм зэхъокы-
ныгъэхэр фэшыгъэхэм фэгъэхыгъэ» зыфилорэм
яяэтэрэу ахэпльэхъяни; законопроектхэу «Адыгэ
Республикэм изаконхэу «Адыгэ Республикэм хэ-
дэзинхэмкэ и Гупчэ комиссие хэхылгээ», «Адыгэ
Республикэм цыфхэм ифтигъэхэмкэ и Уполномочен-
нене хэхылгээ», «Адыгэ Республикэм шлоки
зимылэ медицинэ страхованиемкэ и Чыпэ фонд
2017-рэ ыкчи 2018 — 2019-рэ ильэсэмкэ ибюд-
жет хэхылгээ», «Адыгэ Республикэм и Обществен-
нене палатэ хэхылгээ», «Культурэм хэхылгээ», «Адыгэ
Республикэм псхэм альнинькъох, джаш фэ-
дэу чычэгэй байнгыгъэхэм яяэтфедэнкэ къэралыгъо
хабзэм иккулыкъухэм яполномочиехэр щызэтэути-
гъэнхэм хэхылгээ», «Цыфхэм ясоциальнэ фэ-
офашэхэм ягъэцэклэнкэ юфыгъо заулхэм яяэт-
эрэзын хэхылгээ» зыфилорэм апэрэу ахэпльэхъяни
ыкчи нэмэйк юфыгъохэр.

Юфшэныр сыхьатыр 11-м Жуковскэм иурам тет
унэу N 22-м зэхэсгэгъохэр зыщыкохэрэ Залышху-
хэтэй щаублэшт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет
— Хасэм и Тхаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Ильэс зэфэхысыгъ

Адыгэ Республикэм юфшэнымкэ ыкчи
социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министер-
ствэ иколлегие изэхэсгэгъо мы мафхэм
къалэу Мьеекъуапэ юфыгъо. Ащ хэлэ-
жагъэх АР-м и Премьер-министр
ишшэрилхэр зыгъэцэклэрэ Наталья
Широковар, республикэм ирайонхэм
ыкчи икъалхэм къарыгъыгъэ юфыгъохэр.

Блэкыгъе ильэсэм юфыгъо Министрствэм
зэшүихыгъэхэм къатегу-
щылагъ Мирээ Джанбэч. Ащ къизэриуагъэмкэ,
Хэгъэгү зэошхом ивете-
ранхэм, сабый сымаджэ-
хэр зыпухэрэм, сэкъат-
ныгъэ зиэхэм ащыщ нэ-
бгырэ 220-мэ псэуплэу
зыщыпсэухэрэр нахышу-
ашынэу учетым мыгъэ
хэтых. Нэбгырэ 33-мэ ащ
фэдэу амал арагъэтиоты-
нэу мы ильэсэм агээ-
нафэ.

«Іэрифэгъу щылак» зы-
филорэ программэм игъэ-
цэктээн республикэм щы-
лъагъэкъуатэ. Ащ къы-
дыхэлтигъэу социальнэ
объектхэм сэкъатныгъэ
зиэ цыфхэр ачхэханхэ,
гъогум щызеклонхэ амал
щызэнхэм фытегъэспыхъэ-

95-мэ мы лъэнхэмкіэ юф ашлагъ. Ахэм ащы-
щэу 92-р Адыгеим итых. Зыгъэсфыгъэхэм кэ-
лэлцыкыу мин 25108-мэ
япсауныгъэ ащагъэпэ-
тагъ. 2016-рэ ильэсэм
лагерьхэм агъэхонхэу
агъэнэфэгъэгээ пчагъэм
ар процент 1,5-кэ нах-
ыб. Кіэлэлцыкыу хэм
загъэспэфынныгъэ япса-
уныгъэ агъэптиэнэ блэ-
кыгъээ ильэсэм сомэ
миллиони 155,5-рэ пэл-
хыагъ. 2016-рэ ильэсэм
джаш фэдэу министрст-
вэм «Нымрэ сабыимрэ»
зыфилорэ путевкэ 76-рэ
къышэфыгъ.

— Мыгъэ кіэлэлцыкыу
мин 23196-мэ лагерьхэм
зашагъэспэфын ыкчи
япсауныгъэ щапсихан
амал ядгээтиотын тигу-
хэль, — къиуагъ Мирээ
Джанбэч. — Ахэм ащы-
щэу нэбгырэ 15525-р чып-
э къин ифэгээ сабы-
хэм ащыщих. Лъэнхэм
къызэлтызыбуытагъэ
гупчэу цыфхэм яфэ-
офашэхэр зыгъэцаклэрэ-
рэм нахь зиушъомбгъу-
ным анаэ зэрэтетыр зэ-
хэсгэгъом къышыхагъэ-

**ГҮОНЭЖХЫКЬО
Сэтэнай.**

ЗИГЬО ЙОФЫГЬУ

Акычэ зэкэмий зэдьрахьылэн фад

Адыгэ Республикаем инахъыж-
хэм я Совет итхъаматэу
Гыукэл! Нурбый зэрищэгээ зэ-
хэсэгъом хэлэжьагъэх Адыгэ
Республикэм лъэпкъ Ioфхэмкэ,
Iækыб къералхэм ашыпсэурэ
тильэпкъэгъухэм адырьэ зэп-
хыныгъэхэмкэ ыкыи къэбар
жыгъэм иамалхэмкэ и Ко-
митет итхъаматэу Шхъэлэхъо
Аскэр, Адыгейим хэгъэгу клоц
Ioфхэмкэ и Министерствэ
экстремизмэм пэуцужыгъэ-
нымкэ и Гупчэ иотдел ипа-
щэу Гутэ Рэмэзан, эксперт
советым хэтхэр, лъэпкъ об-
щественнэ движениехэу рес-
публикаем щызэхэщаагъэхэм
ялашщэхэр.

Іоғығы шұхыаңу зәхәссыгъом ызыцітегүшілгәнжәкәр экстремистхәмрә террористхәмрә ягухәль шойхәр къадәмғыз-хұйғынаныр ары. Терроризмәм пәуцужығызнымкі 2013 — 2018-рә ильәсхәм ательитағыз Урысые Федерацием шаухессыгъэм диштәу зеконхә фәе. Адыгә Республикаем инахыжы-хәм я Совет итхаматәу Гүнкіл Нурбый ипсалъе зэрә-

**Федеральнэ статистикэм
къызэриушыхъатырэмкіэ, гъэрекло
Урысые Федерациием ихэбзэухъумэкло
къулыкъухэм теракт 16 къамыгъехъун
алъækыыгъ, дунэе террорист
организиехэм якуп 46-рэ ахэм
къаубытыгъ.**

шыыхигъэунэфыкысыгъэмкэ, радикальнэ лъепкъ, политикуе еплъыкъэ зилэхэм апэуцужыгъэнэымкэ Урсыые Федерацием ихэбзэ ӏашхъэтхэми, хэбзэухъумаклохэм, обществэми аклыачэ нахь зэрагъэулы хүгъэ. Зэрэдунаеу, алтэрэ чэзыоу Къокынпэ Благъэм, мы лъенкъомкэ непэ ӏоффхэр лъэшэу къышыхъылтагъэх. Терроризмэм ышыхъэ нахь кылэт хүгъэ, аш лажмы хъакыи зимыэ мамыр цыифыбэмэ хъадэгъу къафехы. Мы аухыре лъэхьанным террористическе актэу зэрахъэхэрэм ахэхъуагъ. Зышье икыгъэ террористхэм Санкт-Петербург дэсхэми, нэмийк шольтырхэм арысчэми тухамчыгъашуу клаафчыч-

— Экстремистхэм ясатырхэм зеррахахъэрэмкіэ ныбжы-кіхэм яунагъохеми ягupsэхэмилые арахы. Тэ типшъэрыйлъир — республикэм щырэхъат тлоутыщымысэу, ащ фэдэ ем тызэрэпэуцужкыщт амалхэр къэдгъотынхэр ары. Адыгейим лъэпкъи 100-м ехъу щэпсэу. Ахэм якултурэкли, хабзэу ахэлхэмкіли зэтекъыхеми, акъылыгъэ къызэрэзыхъагъафэрэм, къары-

Адыгейм инахъыжъхэм я Советрэ Адыгэ Республикаем лъэпкъ Йофхэмкіэ, Іэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырялэ зэпхыныгъэхэмкіэ ыкчи къэбар жъугъэм иамалхэмкіэ и Комитет иэксперт советрэ экстремизмэм пэуцужыгъэнимкіэ политикэу зерхъащтым икъыхэхын зэрэдэлэжъагъэхэм бэмышилэу тегущылагъэх, терроризмэр зыумысырэ материалхэм, мы лъэныкъомкіэ республикэ къэбарльыгъэлэс амалхэм Йофэу ашлагъэм уасэ къаратыгъ.

Тэгүм щалтгацжыг тэндээх
ишикэлгээ хэбзэгтэй ажтайх
непэктэй аштагаа, экстремиз-
мэй пашуеклоот күлүкүүхэри
зэхажагаа. Ау хабзэм изакьюу
а тофир фэукючыщтэп, къэ-
ралыгьори, общественнэ дви-
женихэри, къэбарлыгъэлэс
амалхэри зыч-зыччэгтэй зэ-

клоштый зэригъэгумэйхэрэм зэрепхых. Аш фэдэ зэпхыныгъэхэр нахь гъэптигъэнхэ фае, — хигъяунэфыкыгъ Гъукэл Нурбый.

Кьюуцонхэ фае.
Адыгэ Республикаем лъэпкъюохэмкі, іекыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряэ зэпхыныгъэхэмкі ыккіш.

Комитетым иэксперт совети, республикэм инахъыхъхэм я Совети Йофыим изытет зэхъокыныгъэ фашын, обществэр, гъэцэклэкло хабзэм икъулыкъухэр, къэбар жыгъэм иамалхэр нахь зэрээжкуягъеуцщтэ шыкілэр къагъотын альэкыщт.

— Кыткілхъухъэрэ ныбжыкілхэр цыфыгъэ шэпхъэ лъагэхэм атетэу, яхгэгэгу шу альэгьюю пүгъэнхэ фае, — хигъеунэфыкыгъ Адыгэ Республика инахъыхъхэм я Совет итхъаматэ.

къэбар жыгъэм иамалхэмкілэ и Комитет итхъаматэу Шъхъэлэхъо Аскэр эксперт советым хэтхэм къафиолатгэ терроризмэрэ экстремизмэрэ апэ-уцужыгъэнымкэ Йофэу ашлэрэ. Гүшүлэм пае, зигугуу къэтшынгъэ Йофыгъом фэгъэхъыгъэу 2016-рэ ильэсүм къэбар жыгъэм иреспублике, имуниципаль-нэ амалхэм яшуаагъэкі сюжети, программи 140-рэ эфирийм къихыагъ, материали 133-рэ гъезхэм къахаутыгъ. Комитетым къызфигъэфедэрэ

Адьгейим инахъыжъхэм зээрльытэрэмкіе, республикэ къэбарлыгъэлэс амалхэм мыльэнкъомкіе яшгогъэшхо къагъэклон альэктыщ. Экстремист купхэм информационнэ канал зэфшэхъяфхэр къызфагъэфедэх. Интернетым нахь зызериушъомбгүрэм, информационнэ шыыklaklэхэр зэрагъэфедэрэм япхыгъеу ахэм яфэмэбжьымэ цыифхэм нахьбыэу атырагъахъэ хъугъе. Ахэм хэамалхэм зэу ашыц баннерхэу экстремизмэрэ терроризмэрэ защиухъумэгъэним къыфа-джэхэрэр. Ильэс къэс Комитетым творческэ зэнэкъокьюу зэхищэрэр зыфэлорышэрэр терроризмэрэ экстремизмэрэ апэшүеклорэ, лъэпкэ зэфыши-тыкIэхэр нахьышу шыгъэнхэм атегъэпсыхъэгъе материал дэгүхэр нахьбыэу къэбарлыгъэлэс амалхэм къащыхэутыгъэныр ары.

И

Лъэпкъхэм афэгъэхыгъэ по-
литикэ тэрэз Адыгэ Республи-
кэм щызехъэгъэнэм пае лъэпкъ
зэфыштыкIэхэр ренэу аупльэ-
клюх, социологическэ уштыйнхэр
зэхащэх. Экстремизмэм зэрэ-
пэуцхъхэрэ шыкIэм зывычи-
фагъэсэлт курсхэр дин пащэ-
хэм ягъусэу кызызэуахыгъэх.
Динымкэ шэнэгъэу ялхэм зы-
къягъээтигъэнэм пае семинар-
хэмрэ тренингхэмрэ зэхащэх.
Республикэм ис ныбжьыкIэхэм
лъэшэу егъэгумэкы ахэр непэ
кілэлцыкIухэм ауж зэрихъа-
гъэхэм. Къэбар жыгъэм иамал-
хэм кызыэрхаяутыгъагъэу, мээз
заулекIэ узэкIэлэбэжымэ, эк-
стремистхэм ильэсивлым кыы-
щегъэжъагъэу 12-м нэс зы-
ныбжхэм ямобильнэ телефон-
хэм «машлом ифее» хүнхэ
зэральэкIыщт шыкIэр афыра-
гъэхъэгъагъ — кышицуагъ зэ-
хэсигъом ГутIэ Рэмэзан.

Экстремистхэм кілэлцыкIухэр агъэппльэхүн, зыфаер
агурагъэйон зэральэкIыщтыр
кыыдалтытээз, Адыгэ Республи-
кэм хэгъэгу клоцI юфхэмкэ и
Министерствэрэ Адыгейим
шэнэгъэмрэ гъэсэнгъэмрекIэ
и Министерствэрэ тест шыкIэ-

Республикам ис ныбжыкъехэм радикалнэ епльыкъиахэр ямы-лэнхэм ахэр фэлорышыах.

— Экстремизмэрэ терроризмэрэ апацуужыгъэнымкэ тапашьхъэ ит пшъерыльхэм зэу аашыц ныбжыкъиахэм язэхшыкъи зыкъеъзэтигъэнэры. Аш пае ашпъэрэ еджапIахэм, колледжхэм ачIахэр лекциихэм ятэ- и тийнэгэтервээ хот шийкс кэ психологоческэ модульхэм якъыхэхын мыгъэ фрежяайхэй. Ахэр зыфэгъэхыгъэхэр кэлэццыкъуухэм Интернетыр, нэмэыкI амалхэр зэрагъэфедэрэ пчъагъэр зэгъэшлэгъэнэри арь. Ильэс 8-м щегъэжьягъэу ильэс 12-м нэс, ильэс 12-м щегъэжьягъэу 15-м нэс, ильэс

15-м щегъэжьагъэу 22-м нэс зыныбжыхэр ары а модульхэр зытегъэпсыхьагъэхэр.

Обществэмэр къэбарлыгъэлэс амалхэмэр нахь зэкью-
тъэуцогъэнхэмкэ шлэгъэн фажээм зэхэсгыгъом хэлэжьагъээр
атегущыгъагъэх. Адыгейим хэгъэгу
clocl Ioфхэмкэ и Министер-
ствэ экстремизмэ пешшукло-
гъэнхэмкэ и Гупчэ иотдел
ипащэу Гутэ Рэмэзан къызэ-
риугъэмкэ, экстремизмэ пэуцужыгъэним епхыгъэ Io-
фыгъом зэрэгтегущыгъэхэрэм
республикэм щыпсэухэрэмкэ мэхъанэшхо ил. Сыда пломэ,
мы аужырэ ильэситум тер-
рорист организацихэм ахэт-
хэр ныбжыкъэхэр агъэппльэхъунхэм,
ясатырхэм ахэр къа-
хащэнхэм яшыыпкъэу ыуж
итыгъэх. Аш фэдэ организа-
цихэм ахахъэ зышлонгъогъэ
нэбгырэ заулэу зигухэл къы-
зыдэмхыу гъэхэм уголовнэ Ioф-
хэр къафызэуахи, хыкумым
яоф ыуагь. Ахэм афэгъэхын-
гъэ къэбархэр шъольыр къэ-
барлыгъэлэс амалхэмии къа-
шыхаутыгъэх.

— Экстремист организаци-
еҳэм цыфхэм ашъхъэ зэрэзэ-
лағъехъэрэ шыкілр зэблахъу
зэпьт. Адыгейм хэгъэгу клоц
лофхэмкіэ и Министерствэ
загъ мы юфыгъохэм чыплэхэм
ащатырагъегүщынхэу.

Елена КОСМАЧЕВА.
Зээыдзээкыгъэр
Лышэ саныет.

Урысыемрэ Европэмрэ яхыкумхэм язэдэлэжьэнэгъ

**Урысые Федерацием
ихыкүмшіхэм
ялЫкло куп Адыгэ
Республикэм и
Апшъэрэ хыкүм
итхъаматэу Трахъо
Асльян хэтэу апэрэу
Люксембург щылагъех
Ахэм пшъерыльэу
ялагъэр Европейскэ
союзым и Хыкүм
иоффшаклэ нэlyасэ
зыфешыгъэныр ары.**

Нэхгырэ мин 500 зыщып-сэурэ къэралыгъо цыклоу Люксембургрэ Урысынэмрэ ядип-ломатическе зэфыщытыкIэхэр Ятлонэрэ дунээ заом ыуж, 1946-рэ илъесым къышгээжьаагъяэ, зыпкъ иуцожыгъяэх. Урысые къэралыгъом илъышхъяэхбээ IofkIэ 2007-рэ илъесым апэрэу Люксембург klogъягъэ. Непэ къэралыгъуитlум инвес-тицием иамалхэм ыкIи хэбзэ системэм зырагъяэушъомбгъу-зэ язэфыщытыкIэхэр лъагъэ-кluатэх.

Зэйукэгүхэр 2017-рэ ильэсүм мэлтэйфэгтум и 4 — 5-м Люксембург щыктуагъэх. А мэфитум кыкыцоц. Урысыеем ихькумышхэм ялтыкло куп Европейскэ союзым и Хыкум иофшлаклэ нэүасэ зыфишыгъ ыкимы мафэхэм хыкумым щыкло.

Цыфхэм яфитыныгээр къэз-
зыухумэрэ Европейскэ Хын-
кумэу, (Страсбург, Франциер)
хабзэм едаохэрэм ялофыгъохэр
зэхэзыфыхэрэм фэмыдэу Ев-
росоюзым и Хынкум анахьэу

зыптыр экономикэм, хызы-
мэтим, административнэ ыкы-
хэбзэ тофыгъохэм яупчихэу
Евросоюзым хэхьэрэ къера-
лыгъохэм азыфагу е ахэм
ащыц институтхэм афашырэ
даохэм язэхэфын ары.

дашом изэхэфын ары.
Урсыые хъыкумышихэр Испанием Еврокомиссийнэр Европэм и Советэ афырийд даом изэхэфын ишыхъат хъульзэх. Йохыр кызызэрыкыгъэр Испанием статистическэ пчагъэр митэрээзү Евростатын фигье-хыгъяа зэральтыгъэр ары. Тазырэу Испанием тыралхьа-гъэр евро миллион 20 мэхъү. Мазэрэ ныкъорэ зытешэлкэ,

унэшьо гэнэфагъэ мы Йофым-
кэ ашыщт.

Цыфхэм яфтыныгъэхэр къэхъумэгъэнхэмкэ Европейскэ Хыкумым иунашьохэу Урысыем шлоки имылэу щигъэцкэгъэнхэ фаехэм афэмьдэу, Европейскэ Союзым и Хыкум юфэу ышлэрэр джыри Урысые хыкум хэбзэ системэм игъепсын хэуцуагъэп. Мыш дэжьым хыкумитгүми лэкыб хабзэм чылгээу щаубытыхэрэр зэфэдэх. Урысыем иллыкло куп Люксембург къетыфэ Евросоюзым и Хыкум иззэхтыхкэ, ифитынгъэхэр ыкли илофшлэн зыфэдэр зэригъешлагь. Аш нэмыхкэу

«Үищыгэныгъэ къэухъум! Узэрэчъэрэм къышыгъак!»

Джа цээр зилэ Урысые йофтхъабзэр мы мафэхэм макло. Адыгейм и Къэралыгъо автоинспекторхэр цыфыбэ мыш къызэрэхагъэлэжьэштым ыуж итых.

Спортым тиresпубликэ лъэшэу зыщеушъомбгу ыкъи аужырэ ильэсхэм кушъхъэфчъэ спортымкэ дунэе, урысые чемпионатхэр Адыгейим щызэхащэх. Мы ильэсми Урысые кушъхъэфчъэ зэпачьэхэр бзыльфыгъэхэм апае мэфэ пчъагъэрэ щыкъуагъэх. Урысыем ишъолъыр ыкъи икъэлэ 40-мэ къарыкъыгъэ спортсмен лъэш нэбгыри 120-м ехъурэр чемпионатым ыугъоинг.

Командхэм ятренер-лықтохөмрэ Къэралыгъо автоинспекторхэмрэ зэхажьхи, псынкіэ зеклоным ишапхъэхэм, нэфүнэр къэзьтырыэ пкыгьюхэм ягъефедэн, күшхъяфачьэм тесхэм язекlyakі афэгъэхыгъэу зэдэгушылаа.

Тэсжмэл язгуулсан агаарынхны вэзу зодогуулжига вэх.
Зэйүкгэльүм иклэух тофтын бэзэу «Уиццээнэгийгээ къэухьум! Узэрэччээрэм къышыгъяак!!» зыфиорэм тренер купым дынгаштаг.

Бээджэшлагьэ
зезыхаагъэхэм
пшъэдэкыжь
ягъэхыгъэнымкэ
федеральнэ къулыкъум
и Гъэлорышланлэу
Адыгэ Республикаэм
щылэм иоперативнэ
къулыкъу ыкни
къыдэгъекын-хъызмэт
лофшиеный
альэныхыкъокэ мы
ильэсым иапэрэ
мэзиш зэшүүхыгъэр
зыщызэфахысыжыгъэ
игъэклотыгъэ
зэхэссыгъо илагь.

Гъејорышаплэм ипащэ испьерьльтхэр зыгъецкілэрэ Александр Просвериним зэфхэвьсыжхэр къышызэ къизэриугъэмкіл, хъапсхэу Адыгейим ихэм непэрэ уахтэм ехъуллэу нэбгырэ 2213-рэ ачлэс. Блэкыгъэ ильясым егъешпагъэмэ, а пчыагъэр проценти 4,3-кіл нахь макл. Аш даклоу хъапс зытырамыльхъагъехэу агъэмисагъэхэм яичагъэрэ процент 14-кіл нахь макл.

Клатхъужьыгъэу

Къыхагъэшыгъэп

фэм ехъулэу уголовнэ-гэцэклэ-
ко инспекцием иучет нэбгы-
рэ 1214-рэ хэт. Джащ фэдэу
хабзэм, хэбзэ зехъяным ялофи-
гьохэр гэцэклэгъянхэм, къэ-
ралыгьо гэпсүклэр ыкли льып-
льэнэир гэпсүтэгъянхэм, иоф-
шлэнным хэгъэгъозэгъянхэмкэ
гупчэм иловшэн зэрээхийш-
рэм, хьапсым чэсхэм ягъеш-
хэн, яматериальнэ зытет ыкли
медицинэ фэло-фашлэхэр ягъэ-
пьотыгъянхэм пащэр къатегу-
шцаа.

Мы ильесым имэзи 3-у
пүкырыгъэм хэбзэ зөхжаныр гъэ-
пүтэгъэным, хъапсым члэс
цыфым ифитынгъэ, ишъхва-
фитынгъэ, ихэбзэ шлоигъоны-
гъэхэр къэухуумэгъэнхэм афэ-
гъэхыгъэ зэхэбүйтэгъэ-прак-
тическэ ыкли кадрэ Ioфыгъохэр
гъэйорышIапIэм илофышIэхэм
зэхашаагъэх. Анахьэу анаэ зы-
тырагъэтыгъэр хъапсычIэсхэм
klамытхъужынымкэ пүнгыгъэ
IoфшIэнхэр адзызехъэгъэнхэр,
хъапсым щыргъэфедэ мыхъушт

Евросоюзым и Хыыкум итхаматэу Коэн Ленэр зэйлкэгүү дырьялагъ. Зэдэгүүшүүэгэй аш дашынгээм къыхиубытэу Урысые хыыкум зэхэфынхэм гъэпсыкэу ялэр фалотагъ ыкыи Урысыеем ихыыкум системэ хэхьоныгъэхэр ышынхэм фэгъэхыгъэ упчлабэу къафагъэзагъэхэм джэуапхэр аратайжыгъэх. Ашлогоэшлэгъонор къыкэупчлагъэх Урысыеем ихыыкумхэр зэрээзэхыгъэхэм ыкыи аш зыщыхапльэхэрэ Ioфхэр нафэ шыгъэнэм хыыкумхэр зэрэгпильхэм. Электроннэ шыкээр къызыфагъэфедэзэ, видеоконференции зэпхыныгъэхэр ыкыи аудио шыкээмкэе протокол тхыныр хыыкум зэхэфынхэм зэрещагъэфедэхэрэм шуагъэ къызэритирэр, ашкэ гъэхъэгъэшшухэр зэрэшыхэрэ Урысыеем ихыыкумышлхэм къауагъ. Аш нэмийкэу Урысые Федерацием иполномочнэ Llykloy Люксембург щылэм Урысыеем ихыыкумышлхэм ялтыклохэр посольствэм ригъэблэгъагъэх. Бгъуитуми зэдэгүүшүүэгэу фабэ зэдьриялагъ, Урысыеем илlykloy Сорокин Виктор Александр ыкъом Урысыеем ихыыкумышлхэр Люксембург къызэрэклуагъэхэм ыкыи а хуугъэшлагъэм Урысыеемээр Евросоюзымрэ азыфагу непэ зэфыщытыкэу ильхэмкэе мэхъэнэшхо зэрилэр къыхигъэшыгъ.

**АР-м и Апшъэрэ хыыкүм
ипресс-секретарэу
ХЬАУДЭКЬО
Азэмат.**

